

Αυτοί που μάζ φεύγουν

Ο ΣΟΛΩΝ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ

πέθανε
στήν 'Αθήνα
καί κηδεύτηκε
στή Λεμεσό

Γράφει ὁ Σωκράτης Γρηγοριάδης

Στὴν προηγούμενη ἔκδοση τοῦ περιοδικοῦ μᾶς, στὴν προσπάθειά μᾶς νὰ σᾶς γνωρίσουμε Κύπριους καλλιτέχνες ποὺ διαπρέπουν στὸν διεθνή χῶρο, σᾶς παρουσιάσαμε τὸ διεθνὸς φήμης κυπριακῆς καταγωγῆς παινίστα Κυπριανὸ Κατσαρή. Σ' αὐτὸ τὸ τεῦχος γνωρίζουμε σ' ὅλους τοὺς ἀπόδημους τὸ θάνατο τοῦ ἐκλεχτοῦ μαέστρου, συνθέτη καὶ μουσικολόγου Σόλων Μιχαηλίδη, πρωτοπόρου στὴ γενιὰ τῶν σύγχρονων Κυπρίων μουσικῶν, ποὺ παλαιόντας μὲ ἀντίξοες πραγματικὰ συνθήκες, τὰ κατάφεραν νὰ κερδίσουν μιὰ θέση στὸ διεθνὲς μουσικὸ στερέωμα καί, τιμώντας τὸν ἑαυτό τους, τὴν ἴδια στιγμή τιμοῦν τὴ μικρὴ μᾶς πατρίδα Κύπρο. Ὁ Σ. Μιχαηλίδης πέθανε ὕστερα ἀπὸ μακρὰ ἀσθένεια στὴν 'Αθήνα στὶς 9 καὶ θάφτηκε στὴ Λεμεσό, στὶς 13 τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ 1979.

Ὁ ἀείμνηστος Σόλων Μιχαηλίδης ὑπῆρξε συνθέτης, διευθυντὴς ὀρχήστρας καὶ μουσικολόγος. Γεννήθηκε στὴ Λευκωσία στὶς 12.11.1905. Μετὰ τὴν ἀποφοίτησή του ἀπὸ τὸ Παγκύπριο Γυμνάσιο, σπούδασε σύνθεση καὶ διεύθυνση στὸ Παρίσι καὶ ἀνώτερα θεωρητικὰ στὸ Λονδίνο. Ἡ ἐνεργὸς ἀνάμιξή του στὴ μουσικὴ ζωὴ τῆς Κύπρου, ποὺ ἦταν τότε σχεδὸν ἀνύπαρκτη, ἄρχισε μὲ τὴν ἴδρυση τοῦ Ὁδείου Λεμεσοῦ τὸ 1934, τοῦ ὁποῖο ὑπῆρξε διευθυντὴς μέχρι τὸ 1956. Παράλληλα ἴδρυσε τὸ Σύλ-

λογο Συναυλιῶν Λεμεσοῦ καὶ ὀργάνωσε τὴν πρώτη Ἑλληνικὴ Συμφωνικὴ Ὀρχήστρα (τὸ 1938), δίνοντας συναυλίες σ' ὅλες τὶς πόλεις τῆς Κύπρου. Ἀπὸ τὸ 1941—1956 ἐργάστηκε ὡς καθηγητὴς Μουσικῆς στὸ Λανίτειο Γυμνάσιο. Ἀπὸ τὸ 1957 διορίστηκε Διευθυντὴς τοῦ Κρατικοῦ Ὁδείου Θεσσαλονίκης καὶ τῆς Συμφωνικῆς Ὀρχήστρας Βορείου Ἑλλάδας (1959), μιὰ θέση ποὺ κράτησε μέχρι ποὺ ἀφυπηρέτησε.

Σ' ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια διεύθυνε συναυλίες σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα καὶ σὲ πολλὲς χῶρες τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς, μετέσχε σὲ διεθνῆ συνέδρια καὶ ὑπῆρξε μέλος κριτικῶν ἐπιτροπῶν σὲ διεθνεῖς διαγωνισμοὺς.

Γιὰ τὸ πλούσιο καὶ πολύπλευρο ἔργο του ὁ Σόλων Μιχαηλίδης παρασημοφορήθηκε μὲ τὸ παράσημο τοῦ Ταξιάρχου τοῦ Βασιλικοῦ Τάγματος τοῦ Φοίνικα (1965) καὶ βραβεύτηκε ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν. Μερικὰ ἀπὸ τὰ ἔργα του εἶναι: «Ὀδυσσεύς» (ὄπερα), «Ἡ ζωὴ ἐν τάφῳ», «Κυπριακὰ Ἐλευθέρια», «Ἀυγὴ στὸν Παρθενώνα» καὶ «Πανηγύρι τῆς Κακάβας» (συμφωνική), «Ἐλευθεροὶ πολιορκημένοι» καὶ «Τάφος» (καντάτες). Μεταξὺ τῶν συγγραμμάτων του περιλαμβάνονται τὰ βιβλία «Σύγχρονη Ἀρμονία», «Ἡ Νεοελληνικὴ Λαϊκὴ Μουσικὴ» καὶ τὸ τελευταῖο του ἔργο ποὺ κυ-

κλοφόρησε τὸ 1978 στὰ Ἀγγλικά «Ἡ Μουσικὴ τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδας» (ἐγκυκλοπαίδεια).

Ἡ προσφορά τοῦ Σόλων Μιχαηλίδη στὴν Κύπρο ὑπῆρξε ἀδιάλειπτη καὶ πολυσήμαντη. Τὸ ἐνδιαφέρον του γιὰ τὴν Κύπρο ἦταν πάντοτε θερμὸ καὶ ἐκφραζόταν μὲ πολλοὺς καὶ ποικίλους τρόπους σὲ κάθε τι ποὺ ἀφοροῦσε τὴ μουσικὴ ζωὴ τοῦ νησιοῦ. Ἰδιαίτερα τὸ δράμα τῆς Κύπρου, ὕστερα ἀπὸ τὸ φασιστικὸ πραξικόπημα καὶ τὴ βάρβαρη Τουρκικὴ εἰσβολὴ καὶ τὰ τραγικὰ γεγονότα ποὺ ἀκολούθησαν, τὸν συντάραξαν βαθιά.

Ἡ μουσικὴ του φωνή, συνταιριασμένη μὲ τὴν ποιητικὴ φωνὴ τοῦ Γιάννη Ρίτσου, μᾶς ἔδωσε τὴ γνωστὴ στὸν Ἑλληνισμό σύνθεσή του «Ὑμνος καὶ Θρήνος γιὰ τὴν Κύπρο», ποὺ παρουσιάστηκε στὴν Κύπρο ὑπὸ τὴ διεύθυνση τοῦ ἴδιου. Νωρίτερα, ἀπὸ τὸ 1970, ὁ Σόλων Μιχαηλίδης ἀνταποκρινόμενος σὲ παράκληση τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, ἀλλὰ καὶ ὑπηρετώντας ἔτσι δικό του ὄνειρο, ὑπέβαλε σχέδιο γιὰ τὴ δημιουργία Συμφωνικῆς Ὀρχήστρας καὶ Κρατικοῦ Ὁδείου στὴν Κύπρο. Τὸ σχέδιό του, ποὺ ἀναστάληκε, λόγω τῶν τραγικῶν γεγονότων τοῦ 1974, βρῖσκεται τώρα ὑπὸ μελέτη, μέσα στὰ πλαίσια τῶν προσπαθειῶν τῆς Κυβέρνησης γιὰ τὴν πολιτιστικὴ ἀνάπτυξη τοῦ τόπου.

Ο άειμνηστος Σόλων Μιχαηλίδης, διευθύνοντας τή Συμφωνική Όρχήστρα Βορείου Ελλάδας.

Ο άειμνηστος Σόλων Μιχαηλίδης με τὸ διάσημο Ρώσο βιολιτοσελίστα Ροστρόποβιτς, ὕστερα ἀπὸ μιὰ ἐμφάνιση τοῦ τελευταίου με τὴν Κρατική Όρχήστρα Θεσσαλονίκης.

Ἀποχαιρετώντας τὸ νεκρὸ ὁ Ὑπουργὸς Παιδείας Δρ Σοφιανός, εἶπε καὶ τὰ ἀκόλουθα, πὸν ἐκφράζουν ὄχι μόνο τὰ αἰσθήματα τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ πρὸς τὸ μεγάλο μουσουργό, ἀλλὰ καὶ τὴ θέση τῆς Κυβέρνησης στὸ θέμα τῆς Τέχνης, πὸν ὁ άειμνηστος Σόλωνας τόσο πιστὰ ὑπηρετήσε.

«Βρισκόμαστε σήμερα κοντά σου, ὄλοι ἔμεῖς οἱ θαυμαστὲς τοῦ ἔργου σου, περιδεεῖς τώρα προσκνητὲς

τοῦ θανάτου σου. Ἄλλοτε μαζευόμαστε σιμά σου σὲ ἄλλους τόπους. Σὲ τόπους ἑνὸς προσκνητήματος διαφορετικοῦ, στὰ χλοερὰ λειβάδια ἑνὸς ἄλλου κόσμου, ὅπου μᾶς ὀδηγοῦσε ἡ φλόγα τῆς θείας τέχνης τῆς Μουσικῆς, πὸν με τὴ θέρημη τῆς καρδιάς σου ἔτρεφες. Μαζευόμαστε σὲ ἄλλους ναοὺς, μύστες μιᾶς ἄλλης λειτουργίας. Κι ἀφήναμε τὸ πνεῦμα μας, μέσα ἀπὸ τὸ μαγικὸ κόσμο τῶν ἤχων, ἀρχιερατικά ἐσὸν νὰ τὸ ὀδηγήσεις σις πύλινες κορφές

μιᾶς σπάνιας πνευματικῆς ἀνάτασης.

Δὲ θὰ ξαναλειτουργήσεις πιά σὲ κείνους τοὺς ναοὺς. Δὲ θὰ ξανακούσουμε πιά τὸ τραγούδι τῆς Κύπρου ἀπὸ τὰ δικά σου ἄξια χέρια πλασμένο. Δὲ θὰ παραστοῦμε πιά μαζί σου σὲ εὐλαβικοὺς ἑσπερινούς, κι οὔτε θὰ πάρουμε ἀπὸ τὰ χέρια σου ἀντίδωρο πνευματικῆς λειτουργίας. Ἄγροννοι ὅμως φρουροὶ τῆς μικρῆς πατριδας μας Κύπρου, πὸν ἐσὸν με τὸ ἔργο σου μεγάλυνες, θὰ μείνουμε παντοινὰ πιστοὶ σὴν Τέχνη σου. Καὶ θὰ ῥχόμαστε πάντα εὐλαβικά γιὰ νὰ λειτουργηθοῦμε σὺς θεῖους ναοὺς ὅπου ἐσὸν ἱεροουργοῦσες. Γιὰ νὰ παίρνουν τὰ ὄνειρά μας φτερὰ ἀπὸ τὰ τραγούδια σου. Γιὰ νὰ παίρνει ἡ ἐλπίδα μας προὴ ἀπὸ τὸ δημιουργικὸ σου φῶσημα. Καὶ σὸν σημάνει ἡ στιγμή νὰ πάρουμε τοὺς «Ὑμνους καὶ τοὺς Θρήνους» καὶ νὰ γιορτάσουμε τὰ «Κύπρια Ἐλευθέρια», σὲ σένα σιρέφοντας ξανά τὸ νοῦ, με τὶς δικές σου νότιες θὰ τραγοσδήσουμε.

Δέξου αὐτὸ τὸ στεφάνι, ἀληγομήνητε Σόλωνα ἀπὸ μέρους τῆς Κυπριακῆς Παιδείας, πὸν τόσα σοῦ χρωσιτᾶ.

Εἶναι ἐλάχιστη ἔνδειξη τιμῆς γιὰ τὴ μεγάλη σου προσφορὰ. Εἶναι καὶ ὑπόσχεση μαζί, πὸς θὰ διατηρησεὶ καὶ θὰ λαμπρύνει τὸ Ἀπολλώνιο οἰκοδόμημα, πὸν ἐσὸν θεμέλιωσες.